

ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ХІСД

2022РІК

ЗМІСТ

03

Вступне слово

04

Про нас

05

Гуманітарна
допомога

07

Права людини в
інтернатних за-
кладах

08

Дотримання прав
дітей під час вій-
ни

10

Вивчення теми
перехідного пра-
восуддя

11

Наші публікації

13

Фінансування

ВСТУПНЕ СЛОВО

2022 рік став надскладним для всіх. Повномасштабна війна вимусила змінити життя мільйонів українців, кожного дня боротися за виживання та допомогати армії протистояти російським загарбникам. Частина членів нашої організації пішли у Збройні сили України, частина переїхали у більш безпечні регіони і допомагали звідси, частина залишилися у Харкові і волонтерили на місці. З перших днів війни ми змогли зібратися і зрозуміти, чим можемо бути корисні: надавали гуманітарну допомогу тим, хто найбільше цього потребував – людям старшого віку та інтернатним закладам для дорослих; фіксували воєнні злочини з боку російських окупантів, адвокатували дотримання прав дітей під час війни. Згодом змогли повернутися до проведення соціальних досліджень та випуску аналітичних матеріалів, присвячених різним аспектам захисту прав людей в Україні.

Сподіваємося та віримо, що наступний рік буде переможним! Ми зможемо повернутися до рідних домівок, працювати над відновленням України та жити своє мирне життя у повністю вільній та незалежній державі.

Слава нашим захисникам! Слава Україні!

Команда ГО «Харківський інститут соціальних досліджень»

ПРО НАС

НАШИМИ ПАРТНЕРАМИ Є:

Харківський інститут соціальних досліджень – не-прибуткова громадська організація, яка була заснована у 1999 році та займається розвитком відкритого громадянського суспільства та демократії, дотриманням прав і свобод людини, підвищенням рівня правової свідомості населення України.

Більше 20 років ми проводимо дослідження на суспільно важливі теми, аналізуємо потреби та проблеми різних категорій населення та адвокуємо їхні права. Маючи у штаті соціологів, юристів, аналітиків та залучаючи профільних експертів завжди фахово підходимо до вирішення проблеми від створення ідеї і до моніторингу впливу результатів її втілення на довгостроковій зміні у суспільстві.

КЛЮЧОВІ НАПРЯМКИ, ЯКИМИ МИ ЗАЙМАЄМОСЯ:

- Оцінювання потреб населення на національному та місцевому рівнях;
- Робота з громадами та населенням, що постраждали від війни;
- Моніторинг діяльності поліції та пошук ефективних рішень (від оцінки масштабів незаконного насильства до підвищення ефективності);
- Дослідження правосуддя (перехідне правосуддя, ювенальне правосуддя тощо);
- Реформування системи соціального захисту;
- Дотримання прав людей у місцях не-свободи;
- Дослідження впливу медіа на суспільство та формування конструктивних підходів у висвітленні актуальних подій;
- Моніторинг та оцінювання реалізації проектів громадських організацій тощо.

- Профільні міністерства та відомства (Мінсоцполітики, ОГП, МВС, Міноборони, ДПС, МОЗ, ІПСЕМН МОЗ, Уповноважений ВРУ з прав людини тощо).
- Місцеві органи влади в різних областях та громадах України.
- Міжнародні організації (Independent Custody Visiting Association (ICVA), Hague Institute for Internationalisation of Law, HiiL Innovative Justice (HiiL), ХІСД є регіональним партнером Інституту), Independent Monitoring Board (IMB), Association of Members of Independent Monitoring Boards (AMIMB), Посольство США в Україні, Посольство Канади в Україні, Посольство Чеської Республіки в Україні, Посольство Австралії в Україні і Європейська Комісія, ОБСЄ, British Council, GIZ GMBH, ЮНІСЕФ тощо).
- Українські НГО та БФ (Українська Гельсінська спілка з прав людини, Харківська правозахисна група (ХПГ), Коаліція з документування воєнних злочинів Україна. П'ята ранку, Голоси дітей, Лабораторія журналістики суспільного інтересу, Восток – SOS, Вектор прав людини, ZMINA тощо).

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Майже як і кожна громадська організація в Україні з початком повномасштабного вторгнення російських загарбників ми зреагували на гуманітарну кризу і почали надавати відповідну допомогу найбільш вразливим групам населення. Через активну попередню діяльність з моніторингу стаціонарних закладів в Україні, а також досвід реформування соціальних послуг ми зосередилися на одній

з найбільш незахищених, але й при цьому часто забутій категорії громадян – дорослих в інтернатах, які знаходилися поруч з територіями, на яких велися активні бойові дії. Навесні 2022 року ці заклади опинилися на межі виживання через те, що традиційні ланцюжки постачання були обірвані, а резерви таких інтернатів були вкрай обмежені.

На фото: надана допомога інтернатним установам у Харківській області

➤ Завдяки співпраці та підтримки суспільно-корисного товариства «Людина в біді» (People in need);

➤ Міжнародного фонду «Відродження» та CARE Deutschland в рамках Грантової гуманітарної програми «Гуманітарна солідарність»;

➤ Посольства Австралії в Україні в рамках проекту «Допомога вразливим групам населення, які постраждали від війни» упродовж весни-літа 2022 року ми:

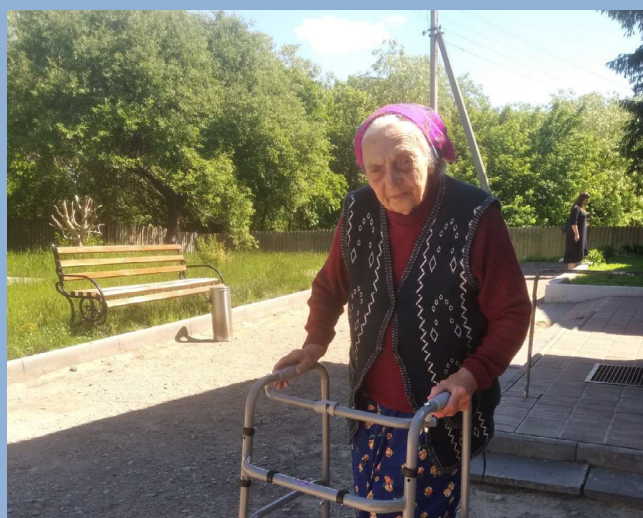
- змогли надати більше 10 тон продуктів харчування, санітарно-гігієнічних засобів та інших товарів першої необхідності установам та громадам у Харківській області.

- забезпечили мешканців інтернатів необхідними ліками, виробами медичного призначення, технічними засобами реабілітації та догляду, санітарно-гігієнічними засобами, в тому числі підгузками та сучасними дезінфекційними засобами, які не містять хлору.

- придбали та передали до інтернатних установ обладнання для автономного енергоживлення та обладнання, необхідне для забезпечення роботи опалювальної системи.

ДОПОМОГУ ОТРИМАЛИ:

- КУ «Богодухівський дитячий будинок –інтернат»
- КУ «Богодухівський психоневрологічний інтернат»
- КУ «Богодухівський геріатричний пансіонат»
- КУ «Малиженський психоневрологічний інтернат»
- КУ «Панютенський психоневрологічний інтернат»
- КУ «Хорошевський геріатричний пансіонат»
- КУ «Зміївський геріатричний пансіонат»
- КУ «Комарівський психоневрологічний інтернат»
- КУ «Ржавецький психоневрологічний інтернат».
- Жителі Богодухівської та Височанської громад у Харківській області.

На фото: надана допомога інтернатним установам у Харківській області

Також команда Інституту власними силами та силами близьких та друзів підтримували людей старшого віку у Харкові, допомагаючи із продуктами харчування та засобами обігріву у холодну пору року.

Щиро дякуємо всім благодійникам за надану допомогу та підтримку та всім працівникам

інтернатних установ Харківської області за активну співпрацю та за те, що в найважчі часи для нашої країни самовіддано виконували і продовжують виконувати свій обов'язок, надаючи життєво важливі послуги людям старшого віку та людям з інвалідністю!

ПРАВА ЛЮДИНИ В ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДАХ

Восени цього року завдяки підтимці European Disability Forum Інститут розпочав моніторинг дотримання прав людей з інвалідністю у психоневрологічних інтернатах в Україні. Були відвідані 20 закладів та проведені більше 80 інтерв'ю з персоналом, мешканцями інтернатів та експертами у темі захисту прав людей з інвалідністю. Наступного року [2023] планується написання звіту та вироблення дієвих рекомендацій для влади щодо поліпшення умов проживання в дорослих стаціонарних закладах під час війни.

На фото: візит моніторів у Смілянський ПНІ

На фото: тренінг «Психологічні методи самопомоги»

Також влітку за підтримки ХІСД Центр організації психічної допомоги організував тренінг «Психологічні методи самопомоги» для працівників Бородянського психоневрологічного інтернату. Учасники отримали знання про психологічну травму та як вона може вплинути на особистість людини. Засвоїли також інформацію про реакції у стресовій ситуації (Бій, Біжи, Замри) та як реагує організм людини під час загрози.

ДОТРИМАННЯ ПРАВ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ

З перших днів війни Інститут вирішив зосередитися на огляді проблем та потреб українських дітей в країні та за кордоном. Майже рік ми фіксували і продовжимо фіксувати у наступному році воєнні злочини російської армії в Україні. Більшість з них направлені проти цивільного населення. Окупанти обстрілюють житлові квартали, тор-

говельні центри, місця роздачі гуманітарної допомоги, лікарні, школи та дитячі майданчики. Вбивають і тероризують мешканців тимчасово окупованих територій, створюють гуманітарну кризу та перешкоджають евакуації людей. Викрадають, депортують та мілітаризують дітей, залучають їх до збору розвідданих і поширення пропаганди.

Щомісячні доповіді були підготовлені у співтворстві та за фінансової підтримки БФ «Голоси дітей». Методологія таких оглядів ґрунтується на аналізі статистики, даних з офіційних джерел та медіаматеріалів, а також проведенні інтерв'ю з громадськими активістами, психологами, батьками в окупації та на територіях, де ведуться активні бойові дії, а також із сім'ями, які вимушені були переїхати до відносно безпечних областей України та за кордон.

Окрім того, з літа і до кінця 2022 року ХІСД реалізував дослідження, присвячене проблемам та потребам внутрішньо переміщених сімей із дітьми, прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу в умовах війни. На замовлення та за підтримки СОС Дитячі містечка в Україні ми опитали більше 300 сімей з дітьми, відвідали 10 прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, провели глибокі інтерв'ю з психологами, представниками державних органів влади, працівниками соціальних служб у справах дітей, представниками громадських організацій. Досліджен-

ня дало змогу оцінити їхнє становище після переміщення і зрозуміти, наскільки потрібно збільшити гуманітарну, соціальну та психологічну підтримку батьків із дітьми, ПС, ДБСТ, які їхні проблеми є ключовими і з чим вони не можуть впоратися самостійно.

На фото: сайд-івент щодо захисту прав українських дітей у ситуації масової міграції на Конференції з людського виміру БДІПЛ ОБСЄ восени у Варшаві (Польща)¹

¹ Сайд-івент організували Коаліція «Права дитини в Україні» та Українська мережа за права дитини за підтримки АДЦ «Меморіал» (Брюссель).

На фото: засідання МРЕ в Офісі Генерального прокурора України

Члени ХІСД також неодноразово упродовж року адвокували дотримання прав дітей та притягнення до відповідальності російських злочинців на міжнародних майданчиках та у звітах.

Крім того, ХІСД взяв участь у написанні спільної доповіді українських та міжнародних неурядових організацій для Комітету ООН з прав дитини на тему: «Ситуація з правами дитини в Україні з 24 лютого по серпень 2022 року під час війни в Україні».

ХІСД увійшов до Коаліції з документування воєнних злочинів “Україна. П’ята ранку / Ukraine 5 AM Coalition”. Метою коаліції є захист жертв російської збройної агресії в Україні і притягнення до відповідальності вище керівництво рф і безпосередніх виконавців воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Коаліцію утворили 16 українських правозахисних організацій.

Також ми стали членами міжнародної ради експертів при Офісі Генерального прокурора України, яка в тому числі займається темою захисту постраждалих від війни дітей.

ВИВЧЕННЯ ТЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ

Ще на початку 2022 року вийшов методичний посібник за результатами нашого проєкту у 2021 року щодо того, як висвітлювати тему перехідного правосуддя в Україні. Разом із журналістами та представниками громадянського суспільства, які взяли участь у 4 робочих зустрічах, ми напрацювали відповідні рекомендації для [медіа](#)

Продовженням вивчення теми перехідного правосуддя стало [дослідження](#) післявоєнного майбутнього України за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ

Республіки Чехія. Було опитано більше 3000 респондентів шляхом кількісного опитування. Ми проаналізували, якою має бути перемога України та чи вірять українці у повернення всіх окупованих територій під контроль держави; як українці ставляться до громадян, які співпрацювали з окупаційною владою, яким має бути післявоєнне правосуддя; чи можливі, на думку опитаних, післявоєнні конфлікти між різними категоріями українців; що стане головним викликом для громадян після перемоги та з якими наслідками війни доведеться боротися.

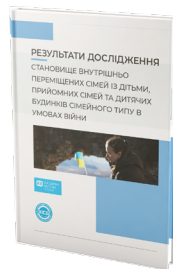

На фото: презентація результатів опитування в Укрінформ

НАШІ ПУБЛІКАЦІЇ

[Як висвітлювати тему перехідного правосуддя в Україні: рекомендації для ЗМІ](#)

[Становище внутрішньо переміщених сімей із дітьми, прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу в умовах війни: результати дослідження](#)

[Післявоєнне майбутнє України: результати соціологічного дослідження](#)

[Діти і війна в Україні 24.02-24.03.2022](#)

[Діти і війна в Україні 24.03-24.04.2022](#)

[Діти і війна в Україні 24.04-24.05.2022](#)

[Діти і війна в Україні 24.05-24.06.2022](#)

[Діти і війна в Україні: 24.06-24.07.2022](#)

[Діти і війна в Україні 24.07-24.08.2022](#)

НАШІ ПУБЛІКАЦІЇ

[Діти і війна в Україні: 24.08-24.09.2022](#)

[Діти і війна в Україні: 24.09-24.10.2022](#)

[Діти і війна в Україні 24.10. – 24.11.2022](#)

[Діти і війна в Україні: 24.11-24.12.2022](#)

МИ У МЕДІА

[Злочини Росії проти українських дітей](#)

[ОПЕРАЦІЯ «НЕЕВАКУАЦІЯ». ЧОМУ ДЕРЖАВНИХ ДІТЕЙ ВЧАСНО НЕ ВИВЕЗЛИ З ЛІНІЇ ФРОНТУ](#)

[Що змінить законопроект про обіг зброї та чи на часі він?](#)

[Як Росія руйнує українське дитинство: дослідники розповіли про воєнні злочини щодо дітей](#)

[Що таке перемога, яке відношення до емігрантів та українців в окупації: цікаве опитування](#)

[Шість головних злочинів РФ проти дітей в Україні](#)

[Як психологічний стан батьків впливає на дитину](#)
[Росія скоює всі наявні типи тяжких воєнних злочинів проти дітей в Україні – експерти](#)

[Як українці бачать післявоєнне майбутнє України – дослідження](#)

[Унікальна єдність: згідно з соцдослідженням, українці єдині в доленосних питаннях](#)

[The Devastation of Kharkiv, Ukraine](#)
[Ukraine's second city braces for war. Sort of](#)

[People-centred justice can't be stopped in Ukraine](#)

[War's impact on children focus of Forum for Security Co-operation Meeting](#)

ФІНАНСУВАННЯ

В рамках здійснених проєктів Інститут отримав фінансову підтримку в розмірі **4505113,53 грн.**

ДОНОР	СУМА (ГРН.)
Кімонікс Інтернешнл	341900,00
Рада Європи	575708,96
ГО «Вектор прав людини»	173109,00
Посольство Канади в Україні	643297,53
ФК “Людина у біді”	525010,00
МФ «Відродження»	350000,00
European Disability Forum/ДС «ВГО «НАУ» UA	1209087,51
Посольство Чехії в Україні	687000,53
Всього :	4505113,53

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАС НА САЙТІ:

на сайті: www.khisr.kharkov.ua

на сторінці у Facebook: www.facebook.com/NGO.KHISR

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ:

e-mail: khisrmedia@gmail.com

**ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
ХІСД 2022РІК**